

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Tit. V. De Postvlatione Prælatorvm, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

IN TIT. V. DE POSTVLATIONE PRÆLATORVM, &c.

S U M M A R I A.

1. Postulari, eligi vel nominari in Episcopum qui qualiter dicantur.
2. Praxis Curia Rom. quo ad postulationem.
3. Forma servanda in postulatione.
4. Postulari possunt etiam alii Prælati & Clerici.

Quandoquidem parum est, jus esse, nisi sint, qui illud exequantur, l. 2, § post originem D. De orig. juris, c. Vbi periculum §. reperias De elect. in 6. ideo post jus scriptum, quo constitutiones & rescripta continentur, & jus non scriptum, id est consuetudo, subjicitur hic Tit. cum seqq. de ministris juris: ut sunt Prælati Ecclesiarum, quorum primas tenet Episcopus, qui vel postulatur, vel eligitur, vel nominatur, c. 3, in fine h. t.

Postulatur is, qui eligi prohibetur, vel propter naturales, quia illegitimus est, c. Innocentius 20. inf. De elect. vel propter ætatem, ut sunt minores XXX. annis, majores verò sedecim annis, c. unico h. t. in Extravagantibus. com. Item Episcopus, qui suæ Ecclesiæ alligatus est, c. 4. & ult. Item laicus propter defectum Ordinis Ecclesiastici can. Ofus Dist. 61. ceterique, qui vel ob alium defectum, prohibentibus sacris Canonibus, eligi non possunt: nam his per postulationem, id est petitionem factam coram summo Pontifice consultitur, ut in Episcopum adsumi possint. Panormit. in c. ult. num. 8. in fine h. t. Quare postulatio innititur gratiæ superioris, habetque effectum dispensationis, c. 3. circa fin. eod. Eligitur in Episcopum, cui nullum impedimentum obstat, quin possit eligi, ut infra tit. seq. videbimus. Nominatur verò, cum duo vel plures digniores à collegio nominantur, & S. Pontifici proponuntur, ut unum ex eis præficiat Ecclesiæ, text. in c. Quod sicut 28, in pr. inf. De elect.

Sed quæret quis, cur hic Tit. præcedat Titulum de electione, cum is dignior sit? Resp. Decius hic num. 2. quòd postulatio sit præparatoria ad electionem. Verùm huic rei non immoror, propter ea, quæ de continuatione Titulorum diximus supra ad Tit. De rescriptis.

2. Ubi tamen negligenda non est praxis Romanæ Curia, quam tradit Panorm. in c. 1, num. 34, h. t. quòd licet admissio postulationis nihil aliud operetur, quàm ut is, qui postulatus est, in Episcopum eligi possit. Curiam tamen Romanam, ut cir-

cuitus evitetur, & citiùs consulatur Ecclesiæ vacanti, aliud observare, nempe ut admissa postulatione statim postulatus adsequatur idem jus, quod electus & confirmatus Episcopus; unde ad aliam electionem & confirmationem non recurritur, ut & probat text. in c. 2, h. t. quo loco, postulatione facta & admissa, ad electionem non reditur, sed plenum jus postulatus consequitur.

In postulatione facienda nulla certa forma à jure præscripta est, ut in electione, juxta c. Quapropter 42. inf. De elect. sed sufficit eos, qui alias jus eligendi habent, vel omnes, vel certè pro majori parte convenire in unam eandemque personam, c. 3. & ibi Panorm. num. 12. h. t. c. Cupientes 16. §. fin. De elect. in 6, junct. l. Quod major 19, D. Ad municip. Nisi concurrat postulatio cum electione, ut quia alii postulant, alii eligunt, hoc casu est necesse numerus postulantium duplo major sit, quàm eligentium; aliàs electio præfertur, c. Scriptum 40. & ibi latius DD. inf. De elect. Ratio est, quia postulatio nititur gratiâ, electio jure, hoc est à mera voluntate superioris pendet, ac nullum jus admissa postulatione acquiritur postulato. Electo verò statim acquiritur jus, electione facta, ita ut electus sine causa à superiori destitui non possit, ut inf. tit. seq. dicam. Quare electio, cum ipso jure nitatur, expugnata difficilior est. Hoc tamen cavendum est in postulatione, ne is, qui postulandus est, eligatur, sed postuletur, verbi Postulo mentione facta, c. vñ eod. tit. in 6. Nam tamen si jure antiquo indistinctus esset usus verborum postulationis & electionis, can. His omnibus Dist. 61, & can. Literas Dist. 63. hodie tamen ex Bonifaciana constitutione separata sunt, ita ut ne quidem hæ formulæ permittantur, Eligo postulando, vel Postulo eligendo, aut Eligo postulandum, sive Postulo eligendum, sicut videre est latius in d. c. unico, quo & aliter factum eo ipso irritum decernitur.

Porro nec hoc quoque prætereundum est, quòd etsi Tit. loquatur de postulatione Episcopi, idem tamen trahi possit ad alios Prælatos sive Clericos, qui ad beneficium Ecclesiasticum, ad quod adsumuntur, idonei non sunt, propter ætatem aut alium defectum, idque propter summam potestatem & auctoritatem S. Pontificis in res & personas ecclesiasticas, c. 2, De præbend. lib. 6, & quia ipse non est subiectus sacris Canonibus, quin

D

ex

ex causa possit faciliè alicui gratiam facere contra sacros Canones, c. *Innotuit* 20. *inf. De elect.*

Vide, si placet, hic Hostiensem in *Summa* num. 2.

IN TIT. VI. DE ELECTIONE ET ELECTI POTESTATE.

SUMMARI A.

1. *Forma eligendi Episcopi, & qui interesso electioni debeant.*
2. *Forma eligendi per compromissum.*
3. *De electione S. Pontificis.*
4. *De electione Imperatoris.*
5. *De electione Abbatum.*
6. *Decretum Conc. Trid. de electionibus faciendis.*
7. *Electi potestas.*

Iam de electione Episcopi videamus, cujus tractatio simul etiam complectitur electionem S. Pontificis, Imperatoris, Abbatum, Abbatissarum, aliorumque inferiorum Clericorum.

¹ Igitur quoad electionem Episcopi (quâ sola ferè utitur hoc tempore nostra Germania, in reliquis verò Provinciis, quantum intelligo, vel ad summum Pont. vel ad Reges locorum, constitutio Episcoporum sive potius presentatio spectat) ejus eligendi forma præscribitur in c. *Quia propter* 42. *hoc tit.* quod desumptum est ex Concilio Lateranensi celebrato sub Innocentio III. cujus hæc summa est: quòd ad electionem Episcopi procedi debeat vel per scrutivum, vel per compromissum, vel quamdam inspirationem, cum scilicet omnes uno quasi spiritu ducti concurrunt simul in eandem personam. Intellige per omnes, qui sunt ejusdem collegii sive Capituli, & qui ex conventionem vel præscriptionem jus eligendi sibi acquisivere, vel saltem in ejus possessione sunt; nam hos omnes interesse oportet electioni Episcopi, d. c. *Quia propter* & d. c. *Scriptum* 40. *hoc tit.* c. 3, & c. 8. *inf. De causa possess. & propriet.* Ad eò ut si quis ex illis præteritus fuerit, propter contemptum sui agere & infirmare possit electionem factam; nisi malit electioni accedere, & suo consensu comprobare, c. *Quod sicut* 28. *in fine pr. h. t.*

² Per compromissum, cum aliquibus, vel etiam uni, ab omnibus committitur electio, ut is Episcopum omnium vice nominet, & constituat, d. c. *Quia propter*, c. *Si cui* 23, & c. *Si compromissarius* 37, eod. *in 6.* *Gl. & Imola ad d. c. Quia propter.* Et hæc formâ non servatâ ipso jure nulla est electio, d. c. *Quia propter* & ibi *Panorm. num. 5.*

³ In summi Pont. electione, quæ sit à collegio Cardinalium presentium, (nam absentes non vo-

captur, sed tantum expectantur ad viginti dies) sufficit duarum partium consensus Cardinalium eligentium, aliaque singularia huic infunt electioni, quæ latius vide in c. *Licet* o. h. 2. *in c. Vbi periculum eod. in 6.* *can. 1.* *Dist. 23.* & *can. 1.* *cum seq. Dist. 79.*

De electione Imperatoris exstat text. in c. *Venerabilem* 34, h. 2. quo agnoscit S. Pont. electionem Imp. pertinere ad Principes Germaniæ, ita quòd jus & auctoritas examinandi personam electam, item consecrandi & coronandi ad se pertinet; ut & destituendi sive Imperio privandi, si merita ejus hoc postulent c. 2. *De re jud. in 6.*

De Abbatum electione agitur quidem h. 2. d. c. 34, c. *Constitutis* 47, & c. *Cum magistrum* 49. Sed in eadem forma electionis d. c. *Quia propter*, quam in Episcopo eligendo antè retulimus, requiritur etiam in Abbatis electione, dubitarum fuit. Verum magis obtinuit, etiam ad Abbatis electionem pertinere; imò & ad ceteros Prælatos, qui in Ecclesiis Collegiatis generalem jurisdictionem exercent, siquidem & per eorum mortem Ecclesia quodammodò viduata dicitur, *Gl. & Panormit. in d. c. Quia propter num. 7.* *circa med. & Imola num. 3.* ubi & testatur hæc esse communem DD. sententiam; quam tamen non video apertè jure probari. Unde subsisto, magis putans hæc in re spectandum esse morem consuetum, quo hæctenus Capitulares usi sunt in eligendo Abbatem vel alium Superiorem, quàm est Episcopus, quia consuetudo est optima juris interpret, c. *Cum dilectus* 8. *circa med. sup. De consuet.* † Nisi quòd hodie exstat decretum Conc. Trid. *Sess. 5. c. 6.* *De Regularib.* sub his verbis: *In electione superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium ac Generalium, & Abbatissarum atque aliarum Præpositarum, quò omnia rectè & sine ulla fraude fiant, in primis sancta Synodus districte præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta, ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur.* Ubi nota de Abbatibus temporalibus, hoc est qui ad certum tempus eliguntur; nam ad perpetuos Abbates hoc decretum non refertur.

Quod ad alteram partem Tit. nostri attinet de electi potestate, electus nisi à Superiore confirmatus